

Stakeholderdialoog 2017

Met hart voor Nederland

woensdag 11 oktober 2017
Rijksmuseum in Amsterdam

Verslag dialoog Belastingen

Geloofwaardigheid en vertrouwen zijn belangrijker dan ooit. Door mooie verhalen wordt heen geprikt als ze niet authentiek en oprecht zijn. Zowel in beleid als in gedrag. En we weten dat we, mede dankzij de technologie, voortdurend met al onze stakeholders in contact staan. Daarom is het belangrijk dat organisaties in de huidige samenleving dicht bij zichzelf blijven. Ook KPN staat, als ICT-speler en échte groene verbinder van en voor Nederland, midden in die samenleving. Voor verschillende maatschappelijke thema's, nemen we onze verantwoordelijkheid. Thema's die in het hart van ons bedrijf zitten en waarbij ICT een belangrijke driver is om Nederland, samen met anderen, écht verder te kunnen brengen. Ieders mening, ervaring en expertise zijn voor ons bijzonder waardevol en leveren mooie inzichten op. Een goede dialoog met onze stakeholders is daarom essentieel.

Dit is het verslag van de dialoog rondom het thema Belastingen met als insteek: *'Gewoon eerlijk belasting betalen'*. Naast het tekstuele verslag, is er ook een visuele weergave gemaakt van de dialoog. Deze is te zien aan het einde van dit verslag.

Deelname van vertegenwoordiger van de volgende organisaties:

Eumedion	TomTom
EY	Transparency International Nederland
NOB	Universiteit Leiden
Nyenrode University	Universiteit van Tilburg
Oxfam Novib	VBDO
PWC	Wolters Kluwer

Vertegenwoordiging namens KPN

Jan Kees de Jager	-	Raad van Bestuur
Jos Huigen	-	Directeur Public Affairs en Regelgeving
Paul Beks	-	Directeur Corporate Tax Department
Ivira Bos	-	Notulist
Hans Etman	-	Moderator (dagvoorzitter.nl)
Robert Kiss	-	Tekenaar (Ink Strategy)

Wat is nou 'gewoon eerlijk' in het kader van belastingen?

Wetgeving

Eerlijk is een subjectief begrip. De vraag wat dan 'gewoon' eerlijk is, lijkt nog moeilijker te beantwoorden. Vanzelfsprekend spelen de fiscale wetgeving en de incentives die hierbij worden geboden, een rol bij de besluitvorming binnen elk bedrijf. Voor een land als Nederland is een aantrekkelijk (fiscaal) vestigingsklimaat van belang voor de Nederlandse economie.

Bedrijven maken gebruik van fiscale incentives zoals de Innovatiebox waardoor de effectieve belastingdruk in sommige gevallen ruim onder het statutaire tarief van 25% uitkomt. Dit wordt door het publiek niet altijd als 'eerlijk' ervaren, omdat 'de gewone man' geen vergelijkbare incentives heeft en wel 'gewoon' belasting moet betalen.

Tijdens de dialoog werd gesproken of dit inderdaad eerlijk is. Daarbij werd ook een vergelijking gemaakt met particulieren met een eigen woning die gebruik kunnen maken van hypotheekrenteaftrek in tegenstelling tot particulieren die in een huurhuis wonen. 'Gewoon' lijkt de vraag moeilijker te maken. Dát we belasting betalen, lijkt algemeen aanvaard. Maar volgens welke richtlijnen en in welke mate van agressieve tax-planning we dat doen, dat is een keuze. Maar het moet wel te communiceren zijn. Dat is lang niet altijd voor de hand liggend, maar de meeste deelnemers aan de dialoog vinden dat dat wel moet gebeuren. En liefst ook op een toegankelijke wijze, hetgeen, zo wordt allereerste beaamd, niet zo eenvoudig is.

Immers, als we buiten de landsgrenzen kijken dan blijkt dat de (wereldwijde) fiscale wetgeving niet alleen complex is, maar ook mismatches vertoont waardoor er ruimte ontstaat voor agressieve tax-planning. In dit kader worden er door BEPS diverse acties ondernomen en worden, door aangepaste wetgeving, mismatches en daarmee gepaard gaande onbedoelde fiscale benefits vermeden.

Overheden proberen nota bene hun eigen land ook aantrekkelijk te maken en beconcurreren elkaar met fiscale maatregelen om het vestigingsklimaat te verbeteren. Dat (ook) hierdoor mismatches kunnen ontstaan, is niet geheel onlogisch. Maar de meeste deelnemers aan de dialoog vinden deze gang van zaken in toenemende mate onwenselijk. Voor een aantal van hen is van belang dat bedrijven, zoals ook KPN, publiek steun geven aan het principe dat belasting heffen van belang is voor het goed functioneren van een samenleving. Daar zien zij ook de waarde van de termen 'gewoon' en 'eerlijk'.

Tax Policy/Strategie en Transparantie

Bedrijven, met name beursgenoteerde, hebben te maken met diverse stakeholders met ieder hun eigen belangen die soms haaks op elkaar staan. Denk aan een Raad van Bestuur verantwoordelijk voor netto winst optimalisatie en aandacht voor een gezonde concurrentiepositie, aandeelhouders met focus op rendement, aandeelhouders met een focus op duurzaamheid, Belastingdienst, werknemers, NGO's, etc. In dat kader is het van groot belang dat een bedrijf beschikt over een duidelijk fiscaal beleid dat wordt samengevat in een concrete Tax Policy/Strategie. Een dergelijke Tax Policy/Strategie vormt de *guiding principle* voor de richting van het bedrijf en de hierbij behorende tax-planning. Transparantie hierbij is van essentieel belang.

Van even groot, zo niet van groter belang, is dat het algehele management van het bedrijf zich terdege bewust is van de Tax Policy/Strategie. Deze mag niet beperkt blijven tot mooie woorden maar moet 'embedded' zijn in de organisatie. Bedrijven kunnen de bedrijfsprincipes, reputatie en stakeholderbelangen op een transparante manier samenbrengen en daarbij keuzes helder maken. Een mogelijkheid die nog niet veel wordt gebruikt, is dat inzichtelijk wordt gemaakt met welke dilemma's een bedrijf wordt geconfronteerd en waar in een bestuurlijke afweging dan voor wordt gekozen. Dat kan ook in het jaarverslag worden weergegeven.

Transparant zijn en blijven

De belastingmoraliteit is geen statisch gegeven en heeft zich de afgelopen jaren meer en meer ontwikkeld. Om die reden is het belangrijk dat bedrijven structureel in gesprek blijven met hun stakeholders. Ook de meningen over de mate van transparantie ontwikkelen zich door de tijd heen. Begrippen als 'Country-by-Country reporting' (CbCr) zijn inmiddels gemeengoed geworden en discussies rondom de mate waarin afspraken met Belastingdiensten onderling moeten worden uitgewisseld of zelfs openbaar moeten worden gemaakt, zijn zeer actueel.

De vraag die bij toenemende transparantie - zoals 'het verhaal achter de cijfers' - opkomt, is in hoeverre bedrijven daarmee hun eigen concurrentiepositie aantasten. Dit wordt pregnanter als verschillen ontstaan tussen de wettelijke verplichtingen omtrent transparantie in het ene land die het spiegelbeeld niet hebben in een andere land (bijvoorbeeld USA).

Waarom is belastingheffing belangrijk?

Het staat buiten de discussie dat belastingheffing van wezenlijk belang is om de overheid van de benodigde financiële middelen te voorzien. Interessant(er) is de vraag om (i) te kijken wat er met de ontvangen belastinggelden gebeurt en (ii) of de wijze van belastingheffing wel optimaal en/of eerlijk is. In Afrika is een experiment gedaan waarbij burgers mede mochten bepalen wat er met belastinggeld mag gebeuren. Dit experiment droeg bij aan meer begrip van burgers. Zij kregen meer gevoel voor wat belasting in wezen is en hoe je de inkomsten het beste kunt aanwenden.

Ook kun je discussiëren of een andere manier van belasting heffen niet eenvoudiger en 'eerlijker' kan. Winstbelasting (vennootschapsbelasting) levert bijvoorbeeld een relatief kleine opbrengst op ten opzichte van de totale belastingopbrengsten en het enorme administratieve apparaat wat hiervoor nodig is. Belasting over de omzet - zoals de BTW - is eenvoudiger en wordt in sommige gevallen ook als 'eerlijker' gepercipieerd. Tegelijk ontstaan dan vraagstukken over eerlijke verdeling van lasten. Waar een van de deelnemers voor pleit, is dat ook een debat ontstaat over de duurzaamheid van belastingheffing. Immers, weten we zeker dat de circa 300 miljard die jaarlijks in Nederland wordt opgehaald aan belasting, ook voor de toekomst is die steeds verder digitaliseert.

Hoe kijken de deelnemers naar KPN als het om belasting gaat en wat zijn de aanbevelingen?

Dat KPN een Tax Policy/Strategie heeft en daar zoveel mee bezig is, wordt door de deelnemers gewaardeerd. Datzelfde geldt voor de transparantie bij het naar buiten brengen van die gemaakte belastingafspraken en tax rate. Waar zitten mogelijkheden voor KPN om nóg transparanter te worden?

Ten eerste een (nog) grotere focus op de toelichting op de fiscale positie. Daarnaast zou KPN er goed aan doen nieuws/ontwikkelingen met betrekking tot de fiscale positie van KPN (nog) vaker publiekelijk bekend te maken. Dat betekent nog transparanter zijn over regels, tax-policy en keuzes. En als KPN dat doet, wordt aangeraden om dit zo open en duidelijk mogelijk te doen. Onbekend maakt onbemind, dus leg je dilemma's vooral uit in menselijke taal zodat dit ook voor het 'gewone' publiek duidelijk is.

Tot slot: Houd vast aan de eis dat politiek en bestuur heldere regels moeten stellen. Zoek het maatschappelijke debat op. Er is volgens veel deelnemers een mooie rol voor KPN weggelegd om hier het voortouw in te nemen, hierbij politici te betrekken en dit in samenwerking met andere bedrijven te doen.

Gewoon eerlijk belasting betalen

